

5 Сільгоспвиробники пропонують альтернативні заходи задля ефективного використання бюджетних коштів

7 Постанова КМУ «Про затвердження критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр і визначається періодичність здійснення планових заходів державного нагляду (контролю) Державною службою геології та надр»

УРЯДОВИЙ КУР'ЄР

СЕРЕДА, 14 ЛИСТОПАДА 2018 РОКУ

ЦІНА ДОГОВІРНА

№214 (6330)

ЦИТАТА ДНЯ

ПАВЛО КЛІМКІН: «Окупований Донбас як російську колонію не можна штучно вживити в цивілізовану й демократичну Україну. В Україні буде вільний український європейський Донбас!»

Міністр закордонних справ про спроби РФ легалізувати фарс із так званими виборами на окупованих нею територіях Донбасу

МВФ знає рецепт подолання кризи

МЕТА. Ключовими чинниками прискорення українського економічного розвитку мають стати дотримання фіскальної політики, зниження номінальних відсоткових ставок і поліпшення бізнес-клімату. Про це під час презентації економічного огляду перспектив європейської економіки і погляду на макроекономічні тенденції нашої економіки заявив постійний представник МВФ в Україні Йоста Лյонгман. Високі номінальні відсоткові ставки безпосередньо пов'язані з інфляцією, бо стримують внутрішнього інвестора, якому важко позичати в банках гроші під такий відсоток. А інвестори, які придивляються до України з довгостроковою перспективою інвестування, хочуть бути впевненими в чесному і справедливому ставленні. Щоб знизити ставки, слід побороти інфляцію. І Національний банк, на думку фахівця, «робить правильні кроки в цьому напрямі», повідомляє УНІАН.

Але корупція, що пронизала країну, гальмує зростання валового внутрішнього продукту майже на 2% щороку, підраховували у фонді. Після її подолання можна буде говорити про 5% зростання ВВП.

ЦИФРА ДНЯ

6,499 млрд дол. становлять чисті міжнародні резерви Національного банку. У жовтні вони зросли на 3,1%

Школа і дитсадок — не прохідний двір!

БЕЗПЕКА. Дорослі мають зробити все, щоб діти почувалися захищеними від несподіванок

Київ, Вільнюс і Варшава протидіють спільним викликам

КОНСОЛІДАЦІЯ. Запровадити санкції проти російських морських портів в Азовському морі через їх незаконну взаємодію з морськими портами на території тимчасово окупованого Криму, які закрила українська влада, — з таким закликом до країн Європейського Союзу та «Великої сімки» звернулася Міжпарламентська асамблея Верховної Ради, Сеймасу Литовської Республіки, Сейму та Сенату Республіки

Польща. Про це вказано в кінцевому документі IX сесії Асамблеї членів парламентів трьох країн. Підписи під документом поставили відповідно Голова Верховної Ради Андрій Парубій, голова Сеймасу Литви Вікторас Пранцкетіс і маршалок Сенату Польщі Станіслав Карчевський.

Сторони підтримали майбутнє членство України в ЄС і наші амбіції щодо членства в НАТО, погодили політи-

ку невизнання незаконної анексії Криму, висловили занепокоєння з приводу воєнної агресії РФ проти України та прагнення Росії зірвати мінські домовленості через проведені 11 листопада псевдовибори в не підконтрольних уряду районах Донецької та Луганщини. Цей постановочний фарс також засудила асамблея.

У Вільнюсі рішуче підтримали суверенітет, незалежність і територі-

альну цілісність України, підкреслили важливість зміцнення національної ідентичності й духовних засад народів трьох країн і позитивно оцінили відновлення автокефалії УПЦ.

Асамблея підтримує прагнення запровадження повномасштабної операції з підтримання миру ООН на всій території Донецької та Луганської областей, включно з тимчасо-

во окупованими територіями, повідомляє УНІАН.

У кінцевому документі асамблея визнає спроби Російської Федерації впливати на виборчі процеси у всіх країнах для дестабілізації внутрішньої ситуації, а також визнає, що це становить серйозну загрозу. Тому в документі підкреслено необхідність спільних підходів до протидії ворожим намірам Кремля.

4 820103 080022

КУРСИ ВАЛЮТ/БАНКІВСЬКІ МЕТАЛИ

встановлені Національним банком України на 14 листопада 2018 року

USD 2791.8162
за 100 доларів США

EUR 3143.8642
за 100 євро

RUB 4.1250
за 10 рублів

AU 334333.95

AG 3953.21

PT 237862.74

PD 311008.32
за 10 тройських унцій

НОВИНИ ТА КОМЕНТАРІ

Для УПЦ МП настав момент істини

ПОМІСНА ЦЕРКВА. Отримання автокефалії — потужний чинник ментального відродження української нації

Вікторія ВЛАСЕНКО,
«Урядовий кур'єр»

Томос про автокефалію дасть українському православ'ю великий шанс вирватися з нав'язаного Московським патріархатом політичного православ'я, а для суспільства стане потужним чинником ментального відродження української нації. Таку позицію висловив провідний науковий співробітник відділення релігієзнавства Інституту філософії ім. Г.С. Сковороди НАН України доктор філософських наук Олександр Саган на засіданні круглого столу «Томос: очікування, реалії та шляхи розв'язання проблеми російського втручання у процес надання автокефалії».

«Від томоса очікуємо якісно іншого православ'я в Україні, тому що те, яке на сьогодні є у виконанні Московського патріархату, дуже віддаляється від ідеалу православ'я», — переконаний науковець. Він процитував колишнього предстоятеля УПЦ МП митрополита Володимира Сабодана, який свого часу казав, що воно вироджується у політичне православ'я. За словами Олександра Сагана, українське православ'я має змогу позбутися цих пут і влитися у світове православ'я через отримання томоса. «Отже, ми очікуємо, що українське православ'я зміниться на еклезиологічному, інституційному, організаційному та інших рівнях», — наголосив науковець.

Україна як ніхто у світі заслужила й вистраждала право на свою церкву, не обтяжену облудливими кремлівськими «скрепами»

Історичні обставини склалися так, що частина суспільства втратила українську ментальність під тиском не лише російського телебачення, а й церковних ЗМІ, проповідей у храмах та шляхом відповідного виховання молоді. «Ми часто не знаємо, чого вчать у недільних школах у церквах Московського патріархату. Там вчать любити Ро-

сію. А ми потім дивуємося, чому українці взяли в руки автомати й пішли воювати проти України. Тому що їм із дитинства у церквах казали, що немає такої країни, що це, мовляв, випадково політичне утворення», — із сумом констатував Олександр Саган.

Окрім того, томос — це шанс зняти внутрішньоправославне протистоян-

ня, яке з початку 1990-х років розриває українське суспільство. «Ми не можемо рухатися вперед, не маючи суспільної злагоди й миру всередині суспільства», — наголосив фахівець.

Рішення Вселенського патріархату надати автокефалію православній церкві України не підтримали Антіохійська та Серб-

ська православні церкви. Вони, за словами директора департаменту у справах релігій та національностей Міністерства культури Андрія Юраша, не виступають проти автокефалії, а заявили, що вони прихильники московської моделі врегулювання цього питання. Антіохійська й Сербська церкви виступили за розгляд цього пита-

ня на всеправославному соборі. Андрій Юраш зауважив: жодна церква не сказала, що Україна не заслуговує і не потребує автокефальної помісної церкви, повідомляє УНІАН.

«Ми розуміємо, що це за дві церкви. Антіохія — це Сирія (Дамаск), хоч патріарх перебуває в Лівані, але, за нашими даними, його офіс в Баламанді охороняють російські спецслужби», — розповів посадовець. Баламандський успенський монастир — православний ставропігійний чоловічий монастир Антіохійської православної церкви, розташований за 10 км на південний схід від Тріполі. Щодо Сербської православної церкви, то вона давній стратегічний партнер Росії. Крім цього, Сербська церква сама має аналогічні проблеми з Македонською і Чорногорською церквами.

Єпископат УПЦ МП під потужним тиском Москви і особисто російського патріарха Кирила, який на замовлення Кремля б'ється «за духовні скрепи», до останнього моменту не міг виробити єдиної позиції щодо рішення про томос. І розгляд цього питання всіляко затягують. Проте за інформацією Андрія Юраша, велика частина священнослужителів УПЦ МП «однозначно підтримують надання автокефалії українській церкві», тому вони повинні знайти своє місце і влитися в майбутню помісну церкву.

Чому гальмують виконання Угоди про асоціацію

Наталія ПИСАНА
для «Урядового кур'єра»

ОЦІНКА. Ігнорування міністерствами строків, передбачених Угодою про асоціацію, неприпустиме. Таку заяву зробила віце-прем'єр-міністр з питань європейської та євроатлантичної інтеграції Іванна Климпуш-Цинцадзе під час щоквартальної наради із заступниками міністрів із євроінтеграції щодо прогресу виконання угоди, повідомляє прес-служба віце-прем'єра.

Іванна Климпуш-Цинцадзе підкреслила, що часто міністерства через тривалі процедури міжвідомчих погоджень спокушаються швидкою реєстрацією євроінтеграційних законопроектів через народних депутатів, а це стає однією з причин гальмування виконання угоди. Такий шлях, за її словами, часто відчутно сповільнює, а часом унеможлиблює ухвалення відповідного законодавства. «Міністерства не внесли протягом третього кварталу жодного законопроекту, передбаченого планом заходів виконання угоди», — констатувала віце-прем'єр.

Учасники наради зосередилися на оцінці прогресу та ана-

лізі проблемних моментів у роботі міністерств із підготовки законодавчих пропозицій для Верховної Ради. Обговорили питання секторальної інтеграції України з Євросоюзом, зокрема напрацювання задля інтеграції в енергетичний та цифровий ринки ЄС, виконання дорожньої карти приєднання України до спільної транзитної процедури ЄС/ЄАФТ та підготовку до засідання Ради асоціації, яке відбудеться 17 грудня в Брюсселі.

Віце-прем'єр-міністр наголосила, що проведений аналіз свідчить про системні проблеми. Деякі проекти законодавчих актів міністерства місяцями не подають на розгляд уряду (наприклад законопроект про енергетичну ефективність чи про імплементацію директив щодо боротьби з відмиванням доходів і фінансуванню тероризму). Інша проблема — міністерства розробляють і вносять на засідання уряду або реєструють через народних депутатів законопроекти, які стосуються виконання угоди, але досконало не враховують положень відповідних директив ЄС (наприклад, зміни до законодавства щодо державних закупівель, безпеки до-

рожного руху, зміни до Митного кодексу).

«Міністерства ігнорують строки, передбачені угодою, наприклад щодо законопроектів про туризм і захист прав споживачів, право компаній щодо акціонерних товариств, законодавство з питань безпеки дорожнього руху та документів, що посвідчують право на керування транспортним засобом», — провадила далі Іванна Климпуш-Цинцадзе.

Оцінюючи виконання угоди не лише цього року, а й за останні три роки, віце-прем'єр зазначила, що попри численні ефективні зусилля й позитивні досягнення, є сфери, в яких з різних причин не було досягнуто жодних зрушень. Це запровадження інституту уповноваженого економічного оператора та ухвалення технічних рішень щодо створення єдиного режиму транзиту між Україною та ЄС, виконання завдань законодавчого забезпечення у галузі транспорту та підписання угоди про спільний авіаційний простір. Вона закликала міністерства розставити пріоритети й активізувати роботу з виконання угоди в законодавчому полі.

Парниковий ефект стримує розвиток економіки

Михайло ЮРЧЕНКО
для «Урядового кур'єра»

ЕНЕРГООЩАДНІСТЬ. Меморандум про порозуміння щодо скорочення неорганізованих викидів метану в ланцюжках поставок газу в Україні підписано між Міністерством екології та природних ресурсів, Європейським банком реконструкції та розвитку й НАК «Нафтогаз України». Документ під час Міжнародного форуму з енергетики для сталого розвитку підписали профільний міністр Остап Семерак, голова правління НАК Андрій Коболев і директор департаменту енергоефективності і змін клімату ЄБРР Террі МакКалліон.

Упровадження енергетичних інвестицій у газовому секторі України, які сприятимуть скороченню викидів парникових газів і зменшенню забруднення повітря, — така мета меморандуму, який стане ще одним важливим кроком у межах виконання взятих Україною зобов'язань за Паризькою угодою у сфері змін клімату.

«Ми об'єднали зусилля і разом працюватимемо над виконанням міжнародних кліматичних зобов'язань. Очікуємо швидких кроків у напрямі

зменшення викидів парникових газів в Україні», — сказав Остап Семерак. Буде розроблено методологію, інструменти, типові форми й процедури для періодичного вимірювання та оцінювання таких викидів і звітування про них.

Досі більшість викидів парникових газів в Україні припадає на енергетичний сектор, повідомляє прес-служба Мінприроди. Вуглецемісткість внутрішнього валового продукту у нас майже вдвічі перевищує світові показники. Якщо порівнювати із країнами ЄС, то ця різниця буде ще разючішою.

«Майже дві третини викидів CO₂ — наслідок спалювання викопних джерел енергії. Загалом понад 60% викидів парникових газів припадає на енергетичний сектор», — назвав невідому статистику Степан Семерак.

Тому урядовець переконаний, що змінити ситуацію в країні можна лише за умов упровадження нової кліматичної політики, поступової відмови від використання викопного палива, запровадження енергоощадних технологій та загального переходу економіки до моделі сталого розвитку.

«Говорячи про зміну формування енергетичної полі-

тики й декарбонізацію економіки, не можемо не говорити про екологічну складову. Україна нині серед лідерів формування нової міжнародної політики та її трендів. Для нас це хороший шанс модернізуватися та бути конкурентоспроможними в майбутньому», — наголосив Остап Семерак.

Тим більше що уряд зацікавлений у переході економіки до моделі сталого розвитку. Скажімо, наприкінці жовтня Кабінет Міністрів розглянув і схвалив розроблений Мінприроди законопроект «Про засади моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів».

«Саме наш уряд ухвалив Стратегію низьковуглецевого розвитку. Ми стали дев'ятою країною, яка розробила цей документ. Ідеться не лише про декларацію намірів, а й про чіткі завдання щодо розвитку відновлюваних джерел енергії, заходів з енергоефективності та енергозбереження, збільшення поглинання парникових газів, модернізацію електромереж та транспортної інфраструктури», — резюмував очільник Мінприроди.

АПК: ЧАС ПЕРЕМІН

Як зробити державну підтримку ефективною?

КОШТОРИС. Сільгоспвиробники пропонують альтернативні заходи щодо використання бюджетних коштів

Аграрна спільнота в особі провідних професійних громадських організацій одноставно стверджує: державна підтримка галузі в нинішньому вигляді неефективна. Передбачені на це бюджетні кошти або перепадають великим компаніям, які й так не бідують, або ж залишаються в бюджеті невикористаними, тоді як на інші державні потреби, як-от соціальні програми, фінансування війська, їх уже не лишається в достатній кількості.

Катастрофічна допомога

Підсумки використання бюджетних коштів за програмами державної підтримки аграрного сектору у 2018 році Всеукраїнська аграрна рада (ВАР) називає катастрофічними. За даними Міністерства аграрної політики та продовольства України, станом на кінець вересня 2018 року передбачені програми було виконано лише на 14%: виплачено лише близько 887 мільйонів із закладених у держбюджеті 6,3 мільярда гривень. При цьому за підсумками 2017-го і дев'яти місяців 2018 року, на користь найбільших агрохолдингів було здійснено 38% і 21% усіх бюджетних виплат відповідно.

Попри це у проекті держбюджету-2019 пропозиції щодо аграрних дотацій фактично ідентичні тим, що діють у 2018 році, або навіть збільшено фінансування статей, яких не виконують. ВАР надала до Комітету Верхо-

вної Ради з питань бюджету пропозиції, що мали б оптимізувати витрати бюджетних коштів, — спрямувати їх на компенсацію втрат доходів бюджету від зниження ставки ПДВ.

Відхилені ініціативи

Зокрема пропонували: обмежити суми компенсації відсоткової ставки за кредитами до 10 мільйонів гривень в одні руки з урахуванням пов'язаних осіб; повернути програму так званої квазіаккумуляції ПДВ; виплату дотацій за програмою «Фінансова підтримка розвитку фермерських господарств» зробити пропорційною легальній виручці від

тал. Кошти, передбачені на державну підтримку АПК, пропонують спрямувати на компенсацію втрат доходів бюджету від зниження ставки ПДВ.

З європейського досвіду

Варто додати, що прогнозоване зниження доходів до бюджету через зниження ПДВ на сільгосппродукцію буде не таким значним, як стверджують у Мінфіні. Там не враховують, що із зниженням податку реалізація продовольства всередині країни та за кордоном зросте. На цьому зауважили науковці Інституту аграрної економіки у розмо-

те і надходження ПДВ від продажу таких товарів, попри зниження його відсоткової ставки.

Оживе внутрішній ринок, на якому реалізують сільгосппродукцію малі виробники. І великі аграрні господарства, які експортують свою продукцію, теж будуть у вигаді, адже нижчий ПДВ підвищить їхню рентабельність та конкурентоспроможність на світовому ринку.

За кордоном це вже врахували. За даними Евростату, 27 країн ЄС застосовують знижений ПДВ на основні продукти харчування, деякі — й на інші товари першої необхідності. І не скромні 10%, як пропонує ВАР, а 5—7%. Вочевидь, побачили тут певний сенс. Чи побачать його вітчизняні парламентарії — питання інше.

Тому ВАР у складі ГС «Всеукраїнський аграрний форум» звернулася до Президента України Петра Порошенка із закликом визначити законопроекти №7420-1 та №7420-2 щодо зниження ставки ПДВ невідкладними для їх позачергового розгляду у Верховній Раді. Також аграрії просять Президента закликати фракцію партії «Блок Петра Порошенка «Солідарність» у парламенті не голосувати за ухвалення закону «Про Державний бюджет України на 2019 рік», якщо пропозицій Всеукраїнського аграрного форуму не буде враховано.

Кроки уряду

Уряд і зокрема профільне міністерство розуміють проблему і намагаються її зарадити у міру

можливостей. Заступник міністра аграрної політики та продовольства Віктор Шеремета повідомив, що на засіданні уряду недавно ухвалено постанову, яка вдосконалює механізм надання фінансової підтримки розвитку фермерських господарств та кооперативів (постанова Кабінету Міністрів від 24.10.2018 № 911 «Про внесення змін до Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для надання фінансової підтримки розвитку фермерських господарств»).

Фермери отримали два нові види прямих дотацій та спрощення умов участі в наявних програмах державної підтримки. Запроваджено бюджетну субсидію для новостворених фермерських господарств обсягом 3 тисячі гривень на гектар.

Удвічі збільшено компенсацію вартості закупленого українського насіння (до 60 тисяч гривень), знято обмеження щодо розміру земельної ділянки фермерського господарства, рівень доходу для охочих взяти участь у програмах збільшено до 20 мільйонів гривень. Відтепер фермери матимуть змогу отримувати компенсацію вартості за закуплене насіння та за українську техніку кілька разів на рік. Розширено перелік банків, через які здійснюють зазначену підтримку.

Але уряд може надавати підтримку лише у межах сум, передбачених у бюджеті, а ухвалюють його народні депутати. І чи врахують вони ці поліпшення в кошторисі на наступний рік?

Чому аграрії вносять мало добрив

ТРИВОЖНА ТЕНДЕНЦІЯ.

Нещодавно в Києві відбулася експертна дискусія, тему якої було сформульовано доволі провокаційно: «Як запобігти втратам урожаю-2019 через відмову фермерів удобрювати землю». Голова Аграрного союзу України Геннадій Новиков одразу заперечив проти такого формулювання питання, адже здається, нібито добрив багато, а капосні аграрії чомусь їх вносити не хочуть собі ж на шкоду! Насправді йдеться не про небажання сільгоспвиробників, а про їхню купівельну спроможність.

На ринку склалася ситуація, що ціна добрив приблизно на 40% вища, ніж у сусідніх державах. Ідеться не лише про Росію, а й Білорусь, Польщу, країни Балтії. Вони конкуренти України на світових ринках, а конкурентні умови, як бачимо, не однакові.

Чому так склалося? До недавня майже 90% добрив отримували з РФ. Уряд почав підвищувати мита на добрива, не давши часу постачальникам перелаштуватися на інші ринки.

Представники аграрної спільноти неодноразово радилися з хіміками щодо виходу із ситуації. Всеукраїнський

Цьому хліборобові ще пощастило — трохи добрив знайшов

аграрний форум, членом якого є Аграрний союз, звертався із пропозиціями до уряду щодо можливих шляхів виходу з кризової ситуації, але реальних кроків у цьому напрямі поки що не зроблено.

Заступник голови Всеукраїнської аграрної ради Михайло Соколов зауважує: багато сільгоспвиробників північних регіонів планують

відмовитися від вирощування озимої пшениці, адже рентабельність цієї культури з урахуванням ціни добрив нульова, а з огляду на погодні ризики з перезимів'лею можна зазнати збитків. Геннадій Новиков додає: на півночі пшеницю можна замінити іншими культурами, на півдні навіть альтернативи нема — лише озима пшениця.

На жаль, і заступник міністра аграрної політики та продовольства Віктор Шеремета не зміг повідомити нічого втішного. Пропозиція надати на виробництво мінадобрив газ вітчизняного виробництва зустрічає негативні оцінки населення: мовляв, нам дорогий газ, а заводам олігарха Фірташа — дешевий? Натомість в Мінагро-

ФОТО УНІАН

політики підтримують пропозицію аграріїв знизити ПДВ на життєво необхідні види аграрної продукції.

Михайло Соколов зауважує: якщо хочемо зберегти вітчизняне виробництво, мусимо знайти спосіб забезпечити його дешевою сировиною — іншого шляху нема. Крім уже згаданого газу власного виробництва, це може бути газ із вугілля (свого часу його використовували в Україні для виробництва добрив, поки не провели газопровід із Західного Сибіру).

Що головна проблема хіміків — газ, і вона позначається на аграрному секторі, погодився і радник президента Союзу хіміків України Ігор Гольченко. На підтвердження він навіс дані про вартість газу в тих країнах, які конкурують із вітчизняними виробниками на ринку мінеральних добрив: у Польщі газ (за даними 2017 року) коштував 178 євро за тисячу кубометрів, у Туреччині — 153 євро, в Румунії — 180, у Болгарії — 168. А у нас — 365 євро. То які з цих цін ринкові — у них чи в нас? І відповідно в кого ціни на добрива ринкові? У нас вони найвищі в Європі.

Нині потреба аграріїв у добривах, за даними Мінагро-

політики, становить 200 тисяч тонн, 180 тисяч уже лежать на складах вітчизняних хімічних підприємств. Але не купують! Питання, за словами Ігоря Гольченка, в ціні.

Антидемпінгові заходи, вжиті урядом, сприяли хіба що перерозподілу імпорту всередині України. Але ціна від того не зменшилась, а вітчизняні виробники нічого не виграли. Вихід із такої ситуації, на думку хіміків, два: або вони отримають газ за конкурентними цінами, або держава має запропонувати механізми компенсації.

Хіміки запропонували урядові проект стратегії розвитку хімічної галузі, він перебуває на розгляді в Мінекономрозвитку. На жаль, у бюджеті на наступний рік ці пропозиції не відображено, що може спричинити недостатнє внесення добрив навесні.

Додамо, що така проблема має тенденцію до накопичення: аграрії вносять менше добрив, отримує менший урожай і менший дохід, а отже, може купити на наступний сезон ще менше добрив. Відповідно менше і доходів до бюджету. А саме на наступний рік припадає максимум виплат держави за зовнішніми зобов'язаннями...

МЕДИЦИНА

Кандидат медичних наук психіатр Жанна Матвієнко:

«Нині є арсенал ефективних методів виходу людини з посттравматичного синдрому»

У наш бурхливий та нервовий час, наповнений негативними подіями, чимало українців, особливо учасників АТО, які пройшли війну, стикаються з різними психічними розладами. Є медичний діагноз — посттравматичний синдром. Усім таким людям потрібна допомога. Як розв'язати їхні проблеми, «Урядовому кур'єру» розповідає кандидат медичних наук Жанна МАТВІЄНКО.

Жанно Ігорівно, що таке посттравматичний синдром і чому він виникає?

— Якщо людина перебувала у життєво небезпечних ситуаціях, це неминуче призводить до негативних наслідків. Найбільш травматичний вплив на психічне здоров'я мають бойові події, терористичні акти й насили над особою. Сучасні трагічні події в нашій країні, а саме бойові дії в зоні АТО, призвели до великої кількості загиблих, поранених і переселенців. А ще більше людей, які, живучи поза зоною бойових дій, перебувають у стані тривоги за себе, дітей, родичів, напруженого очікування поганих новин.

Вплив травматичних ситуацій розповсюджується не тільки на безпосередніх жертв, а й на навколишніх. Так ефекти травматизації охоплюють їхні сім'ї, оточення, працівників рятувальних служб тощо.

Посттравматичний стресовий розлад розвивається поступово. Його клінічний перебіг характеризується повторюваними кошмарними сновидіннями або нав'язливими спогадами про пережиті травматичні події. Людина

прагне уникати всього, що може викликати згадки про пережите. Спостерігається підвищена збудливість, тривога, злість, депресія, прагнення до ізоляції й обмеження контактів із зовнішнім світом, дратівливість, безсоння або страхітливі сновидіння.

Чи може людина самотужки вийти з такого стану? Які види спорту чи духовні практики в цьому допомагають?

— Існують методи, які полегшують вихід людини зі стану посттравматичного стресового розладу. До них належать лікувальна фізкультура, аеробні (кардіовправи) та анаеробні (стрибки зі скакалкою, подолання крутих підйомів) фізичні вправи, голкорексфлексотерапія, транскраніальна магнітна стимуляція, аутотренінги, йога та медитація тощо.

Подолання стресу сприяють оздоровчі пробіжки, плавання, ходіння на лижах, веслування, ритмічна гімнастика з нормальними фізичними навантаженнями. Важливо частіше перебувати на свіжому повітрі. Малорухомих людей спосіб життя може призвести до стану гіподинамії (зниження психомоторної діяльності).

Застосовують вправи йоги, духовні практики, системи фізичних, психічних вправ, спрямованих на досягнення самопізнання, самозаглиблення, цілковитого звільнення свідомості від впливів зовнішнього світу.

Як лікар-психотерапевт допомагає? Куди слід звертатися, адже чимало українців соромляться відвідувати психіатра?

— Душевні розлади так само поширені, як і хвороби тіла. Однак дуже часто людина залишає

розлади психіки без уваги або ж звертається по допомогу не своєчасно. Пов'язано це зі страхом, що «це не лікується», «це на все життя», «мене поставлять на облік», «мені це занадто дорого». Однак саме своєчасне звернення економить кошти, а сучасна психіатрична і психологічна допомога добровільна й за бажанням анонімна.

Якщо йдеться про ветеранів АТО, то їм особливо важко звертатися по допомогу до психологів, психіатрів або психотерапевтів. Військові пояснюють це тим, що бояться «стати психом», «їх вважатимуть ненормальними».

У Київській області в селі Циблі на базі Українського державного медико-соціального центру ветеранів війни створено відділення кризових станів для реабілітації учасників АТО, яке є клінічною базою Українського НДІ соціальної і судової психіатрії та наркології МОЗ України.

Комунальний заклад Київської обласної ради психоневрологічна лікарня №2 у Ворзелі надає спеціалізовану психологічну, психіатричну, психотерапевтичну допомогу ветеранам війни (інвалідам, воїнам АТО), які зазнали поранення, контузії, черепно-мозкових травм, мають посттравматичні стресові розлади, розлади адаптації після складних психоемоційних навантажень у зоні бойових дій.

В Інституті медицини праці (м. Київ, вул. Саксаганського, 75) відкрито відділення психологічної реабілітації для демобілізованих учасників АТО.

Жителі Київської області без статусу учасника АТО або ін-

ДОСЬЄ «УК»

Жанна МАТВІЄНКО. Народилася 1979 року в Харкові. 2002-го закінчила Харківський державний медичний університет. У 2005—2008 роках працювала лікарем-психіатром у Харківській обласній клінічній психіатричній лікарні № 3. 2008—2013 — лікар-психіатр Київської міської клінічної психоневрологічної лікарні №1. Тепер працює лікарем-психіатром Консультативно-діагностичного центру Броварської багатопрофільної лікарні Київської області. Районний психіатр Броварського району. Кандидат медичних наук.

Фото надане автором

ших бойових дій, які перебувають у стані стресу, також мають змогу отримати висококваліфіковану допомогу. У комунальному закладі Київської обласної ради Обласне психіатрично-наркологічне медичне об'єднання у Глевасі відділення неврозів (психоневрологічне) працює з пацієнтами зі станами пригніченості, тривоги, страху, безсонням, клімактеричними розладами, перепадами артеріального тиску, головним болем.

Як нині правильно жити, щоб не стати в'язнем посттравматичного синдрому?

— До так званих поведінкових чинників, що можуть негативно вплинути на психічне здоров'я, варто зарахувати невміння підтримувати адекватні стосунки з оточенням, конфлікти, недо-

статній відпочинок, малорухомих людей спосіб життя тощо. Хтось щиро вірить, що зможе розслабитися, вживаючи психоактивні речовини — тютюн, алкоголь. Це зовсім не так. Вони не допомагають позбутися стресу, а навпаки, з часом тільки підвищують його рівень.

Поради прості, але дієві й найголовніше — доступні у виконанні. Потрібно навчитися будувати здорові стосунки, чергувати працю та відпочинок, займатися оздоровчою фізкультурою, раціонально харчуватися, достатньо спати, мислити позитивно. Слід планувати своє життя, ставити реальну мету й не чекати, що зміни відбудуться самі по собі. Треба працювати для себе.

Олег ГРОМОВ,
«Урядовий кур'єр»

На Харківщині ремонтний бум медзакладів

Володимир ГАЛАУР,
«Урядовий кур'єр»

РОЗВИТОК. Те, що розвиток соціальної та гуманітарної сфер став одним з головних пріоритетів регіону, які визначила голова Харківської облдержадміністрації Юлія Світлична, засвідчують цифри. Як заявив під час брифінгу заступник голови ХОДА Михайло Черняк, у таких обсягах ремонтні в лікарнях області не проводили жодного разу за роки незалежності. За його словами, роботи тривають на 13 об'єктах обласного значення за кошти Європейського інвестиційного банку. Є постійне фінансування з державного і обласного бюджетів, а завдяки бюджетній децентралізації до розвитку охорони здоров'я активно долучилися місцеві бюджети.

«Загалом в області з місцевих бюджетів цього року на ремонтні медичних об'єктів спрямовано майже 100 мільйонів гривень», — уточнив Михайло Черняк. Він повідомив, що визначено 50 амбулаторій, які буде збудовано в області, 30 з яких уже в роботі, і до кінця року десять буде здано в експлуатацію. Щодо решти об'єктів Михайло Черняк висловив упевненість у завершенні будівельних та опоряджувальних робіт у першому кварталі наступного року. Нові амбулаторії буде забезпечено необхідним обладнанням та службовим автомобілем. Тендерні процедури вже тривають.

Найактивніше будівництво, за словами заступника голови ХОДА, відбувається у Краснокутському, Балаклійському, Харківському, Дергачівському районах. Серед закладів, які ремонтують за кошти ЄІБ, — обласна клінічна лікарня, дитяча обласна лікарня, інфекційні для дорослих і дітей, диспансер радіаційного захисту населення, обласний перинатальний центр тощо.

Нове обладнання рятуватиме сотні життів

Надія МАКУШИНСЬКА
для «Урядового кур'єра»

РЕФОРМА В ДІІ. Обладнання, яке досі було доступне лише у приватних клініках чи інших регіонах, отримали медичні заклади Буковини. Найдорожче надбання — ангиограф за 23 мільйони гривень — уже працює в обласному кардіоцентрі. Чернівецька обласна рада спрямувала майже 12 мільйонів гривень на його придбання.

Ангиограф дасть змогу щороку рятувати більш як сотню життів. «Зі 100 пацієнтів з гострим інфарктом міокарда без оперативного втручання, для якого потрібен ангиограф, за статистикою, помирає в середньому 20, — пояснила Ірина Маковійчук, головний лікар Чернівецького обласного клінічного кардіологічного центру. — Ангиограф дає змогу робити екстрені й планові операції, проводити різні види діагностики. Щодня робимо з його допомогою 3—5 операцій. Хворих із гострими станами держава забезпечує витратними матеріалами».

За словами головного лікаря, після встановлення нового обладнання заклад став кардіологічним центром, модернізовано всі відділення. 4 мільйони гривень додатково витрачено на підготовку операційної, приблизно

Фото з сайту розкладіла

Кардіохірург, переселенець з Луганська Андрій Лісовенко разом з колегами за 20 днів на новому обладнанні у Чернівцях зробив 60 операцій, врятувавши життя 13 пацієнтам з гострим інфарктом

мільйон — на додаткове обладнання для неї та меблі. Півтора мільйона гривень надано з обласного бюджету на ремонт відділення. Приймальне відділення облаштували за стандартами телемедицини.

Нове обладнання отримали й інші заклади Буковини. Обласна лікарня — лазер для офтальмологічного відділення за 1,3 мільйона гривень, який дає змогу ро-

бити операції із заміни кришталіка безболісно й без ускладнень. Є тут ультразвуковий скальпель, завдяки якому операції виконують значно швидше.

Чернівецькому обласному онкологічному диспансеру придбали універсальний рентген-терапевтичний апарат для короткофокусної та глибокої рентгенотерапії за 10,5 мільйона гривень. Він дасть змогу ефективніше лі-

кувати точковим опроміненням. Досі для цього буковинці мусили їздити на лікування в Івано-Франківськ чи Львів.

Осучаснення медичних закладів області триватиме. Як повідомили в департаменті охорони здоров'я ОДА, до кінця року планують державну субвенцію по 5 мільйонів гривень для лікарні швидкої медичної допомоги і діагностичного центру.

ОРІЄНТИР

ДОКУМЕНТИКОМЕНТАРІКОНСУЛЬТАЦІЇРЕКЛАМА

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА
від 31 жовтня 2018 р. № 913
Київ

Про затвердження критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр і визначається періодичність здійснення планових заходів державного нагляду (контролю) Державною службою геології та надр

Відповідно до частини другої статті 5 Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» Кабінет Міністрів України **постановляє**:

1. Затвердити критерії, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр і визначається періодичність здійснення планових заходів державного нагляду (контролю) Державною службою геології та надр, що додаються.

2. Визнати такими, що втратили чинність: постанову Кабінету Міністрів України від 5 листопада 2014 р. № 593 «Про затвердження критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр і визначається періодичність здійснення планових заходів державного контролю Державною службою геології та надр» (Офіційний вісник України, 2014 р., № 90, ст. 2585);

пункт 24 змін, що вносяться до постанов Кабінету Міністрів України, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 18 грудня 2017 р. № 1103 (Офіційний вісник України, 2018 р., № 17, ст. 573).

Прем'єр-міністр України В. ГРОЙСМАН

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 31 жовтня 2018 р. № 913

КРИТЕРІЇ,

за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр і визначається періодичність здійснення планових заходів державного нагляду (контролю) Державною службою геології та надр

1. Критеріями, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження суб'єктами

господарювання господарської діяльності у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, є:

1) під час здійснення будівництва та експлуатації підземних споруд, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, у тому числі споруд для підземного зберігання нафти, газу та інших речовин і матеріалів, захоронення шкідливих речовин і відходів виробництва, скидання стічних вод:

вид об'єкта обліку, який використовує суб'єкт господарювання;

нааявність порушень вимог законодавства у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, виявлених під час останньої планової перевірки;

2) під час видобування підземних вод, лікувальних грязей, ропи та розсолів: вид корисних копалин, які видобуваються суб'єктом господарювання;

регіон України (відповідно до балансових експлуатаційних запасів залежно від кількості запасів у надрах);

глибина свердловини (для мінеральних та питних вод);

нааявність порушень вимог законодавства у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, виявлених під час останньої планової перевірки;

- для мінеральних та питних вод;

- для промислових, технічних та теплоенергетичних вод, лікувальних грязей, ропи та розсолів;

3) під час видобування вуглеводнів: вид корисних копалин, які видобуваються суб'єктом господарювання;

строк експлуатації родовища суб'єктом господарювання;

глибина свердловини, яка експлуатується суб'єктом господарювання;

нааявність порушень вимог законодавства у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, виявлених під час останньої планової перевірки;

4) під час видобування металевих руд, неметалевих корисних копалин, горючих твердих корисних копалин: вид корисних копалин, які видобуваються суб'єктом господарювання;

спосіб розробки суб'єктом господарювання родовища корисних копалин;

глибина залягання корисних копалин, які видобуваються суб'єктом господарювання;

нааявність порушень вимог законодавства у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, виявлених під час останньої планової перевірки;

5) під час геологічного вивчення, в тому числі дослідно-промислової розробки, підземних вод, лікувальних грязей, ропи та розсолів: вид користування надрами суб'єктом господарювання;

вид корисних копалин, щодо яких суб'єктом господарювання проводиться геологічне вивчення, в тому числі дослідно-промислова розробка;

глибина свердловини (для мінеральних та питних вод);

нааявність порушень вимог законодавства у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, виявлених під час останньої планової перевірки:

підвищення рівня мінералізації підземних вод (збільшення обсягу корисних мінералів до критичного рівня)

зниження рівня підземних вод до некритичного рівня

припинення діяльності суб'єктів господарювання, що використовують лікувальні властивості підземних мінеральних вод

зниження рівня підземних вод до некритичного рівня

РИЗИКИ			
настання негативних наслідків від провадження господарської діяльності у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр (будівництво та експлуатація підземних споруд, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, у тому числі споруд для підземного зберігання нафти, газу та інших речовин і матеріалів, захоронення шкідливих речовин і відходів виробництва, скидання стічних вод)			
Цілі державного нагляду (контролю) (код)	Ризик настання негативних наслідків від провадження господарської діяльності		Критерії, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності та визначається періодичність здійснення планових заходів державного нагляду (контролю)
	подія, що містить ризик настання негативних наслідків	негативний наслідок	
Життя та здоров'я людини (01)	забруднення підземних та поверхневих вод вуглеводнями, забрудненими стічними водами	смерть людини	вид об'єкта обліку, який використовує суб'єкт господарювання
Навколишнє природне середовище (04)	забруднення підземних та поверхневих вод вуглеводнями, забрудненими стічними водами	екологічна шкода	нааявність порушень вимог законодавства у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, виявлених під час останньої планової перевірки
Національна безпека держави (05)	забруднення земель вуглеводнями	зnelюднення частини території України	
Інші суспільні інтереси (06)	пожежа аварія	витрати суб'єктів господарювання на ліквідацію наслідків настання небезпечної події	
Достатній життєвий рівень громадян України	забруднення земель вуглеводнями	витрати державного та місцевих бюджетів на ліквідацію наслідків настання небезпечної події	

РИЗИКИ			
настання негативних наслідків від провадження господарської діяльності у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр (видобування підземних вод, лікувальних грязей, ропи та розсолів)			
Цілі державного нагляду (контролю) (код)	Ризик настання негативних наслідків від провадження господарської діяльності		Критерії, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності та визначається періодичність здійснення планових заходів державного нагляду (контролю)
	подія, що містить ризик настання негативних наслідків	негативний наслідок	
Життя та здоров'я людини (01)	забруднення підземних вод внаслідок техногенного впливу (нааявність шкідливих домішок і сполук)	смерть людини	вид корисних копалин, які видобуваються суб'єктом господарювання
Навколишнє природне середовище (04)	забруднення підземних та поверхневих вод вуглеводнями, забрудненими стічними водами	екологічна шкода	нааявність порушень вимог законодавства у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, виявлених під час останньої планової перевірки:
Національна безпека держави (05)	забруднення земель вуглеводнями	зnelюднення частини території України	для мінеральних та питних вод для промислових, технічних та теплоенергетичних вод, лікувальних грязей, ропи та розсолів
Інші суспільні інтереси (06)	пожежа аварія	витрати суб'єктів господарювання на ліквідацію наслідків настання небезпечної події	
Достатній життєвий рівень громадян України	забруднення земель вуглеводнями	витрати державного та місцевих бюджетів на ліквідацію наслідків настання небезпечної події	

РИЗИКИ			
настання негативних наслідків від провадження господарської діяльності у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр (видобування вуглеводнів)			
Цілі державного нагляду (контролю) (код)	Ризик настання негативних наслідків від провадження господарської діяльності		Критерії, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності та визначається періодичність здійснення планових заходів державного нагляду (контролю)
	подія, що містить ризик настання негативних наслідків	негативний наслідок	
Життя та здоров'я людини (01)	забруднення підземних та поверхневих вод вуглеводнями, забрудненими стічними водами	смерть людини	вид корисних копалин, які видобуваються суб'єктом господарювання
Навколишнє природне середовище (04)	забруднення підземних та поверхневих вод вуглеводнями, забрудненими стічними водами	екологічна шкода	нааявність порушень вимог законодавства у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, виявлених під час останньої планової перевірки
Національна безпека держави (05)	забруднення земель вуглеводнями	зnelюднення частини території України	
Інші суспільні інтереси (06)	пожежа аварія	витрати суб'єктів господарювання на ліквідацію наслідків настання небезпечної події	
Достатній життєвий рівень громадян України	забруднення земель вуглеводнями	витрати державного та місцевих бюджетів на ліквідацію наслідків настання небезпечної події	

РИЗИКИ			
настання негативних наслідків від провадження господарської діяльності у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр (видобування вуглеводнів)			
Цілі державного нагляду (контролю) (код)	Ризик настання негативних наслідків від провадження господарської діяльності		Критерії, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності та визначається періодичність здійснення планових заходів державного нагляду (контролю)
	подія, що містить ризик настання негативних наслідків	негативний наслідок	
Життя та здоров'я людини (01)	забруднення підземних та поверхневих вод вуглеводнями, забрудненими стічними водами	смерть людини	вид корисних копалин, які видобуваються суб'єктом господарювання
Навколишнє природне середовище (04)	забруднення підземних та поверхневих вод вуглеводнями, забрудненими стічними водами	екологічна шкода	нааявність порушень вимог законодавства у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, виявлених під час останньої планової перевірки
Національна безпека держави (05)	забруднення земель вуглеводнями	зnelюднення частини території України	
Інші суспільні інтереси (06)	пожежа аварія	витрати суб'єктів господарювання на ліквідацію наслідків настання небезпечної події	
Достатній життєвий рівень громадян України	забруднення земель вуглеводнями	витрати державного та місцевих бюджетів на ліквідацію наслідків настання небезпечної події	

ОРІЄНТИР № 43

			Додаток 4 до критеріїв	Навколишнє природне середовище (04)	забруднення підземних та поверхневих вод вуглеводнями, хімічними реактивами забруднення земель вуглеводнями, хімічними реактивами аварія	екологічна шкода
РИЗИКИ настання негативних наслідків від провадження господарської діяльності у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр (видобування металевих руд, неметалевих корисних копалин, горючих твердих корисних копалин)						
Цілі державного нагляду (контролю) (код)	Ризик настання негативних наслідків від провадження господарської діяльності		Критерії, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності та визначається періодичність здійснення планових заходів державного нагляду (контролю)	Національна безпека держави (05)	забруднення земель вуглеводнями, хімічними реактивами забруднення підземних та поверхневих вод вуглеводнями, хімічними реактивами аварія пожежа техногенний землетрус	знецлюдження частини території України
	подія, що містить ризик настання негативних наслідків	негативний наслідок				
Життя та здоров'я людини (01)	забруднення підземних та поверхневих вод просідання ґрунту над гірничими виробками зсуви утворення карсту (порожнини у земній корі) підтоплення родовища, яке розробляється підземним способом пожежа, газодинамічні явища (раптові викиди, гірничі удари тощо) затоплення родовища, яке розробляється відкритим способом обвалення порід і завали гірничих виробок утворення відвалів (териконів)	смерть людини шкода здоров'ю людини	вид корисних копалин, які видобуваються суб'єктом господарювання способом розробки суб'єктом господарювання родовища корисних копалин глибина залягання корисних копалин, які видобуваються суб'єктом господарювання наявність порушень вимог законодавства у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, виявлених під час останньої планової перевірки			
Навколишнє природне середовище (04)	забруднення підземних та поверхневих вод утворення відвалів (териконів) затоплення гірничих виробок, виділення та проникнення в них небезпечних і шкідливих субстанцій утворення карсту (порожнини у земній корі) псування родовищ	екологічна шкода				
Національна безпека держави (05)	забруднення підземних та поверхневих вод	знецлюдження частини території України			забруднення земель вуглеводнями, хімічними реактивами забруднення підземних та поверхневих вод вуглеводнями, хімічними реактивами аварія	знецлюдження частини території України витрати державного та місцевих бюджетів на ліквідацію наслідків настання небезпечної події
Інші суспільні інтереси (06) Належні умови та стимули до провадження господарської діяльності	пожежа, газодинамічні явища (раптові викиди, гірничі удари тощо) обвалення порід і завали гірничих виробок	витрати суб'єктів господарювання на ліквідацію наслідків настання небезпечної події			пожежа техногенний землетрус	
Публічні фінанси	втрата якості корисних копалин у процесі видобування	втрати державного бюджету від зменшення обсягу надходження рентної плати за користування надрами				
	втрата якості корисних копалин у процесі видобування	витрати державного та місцевих бюджетів на ліквідацію наслідків настання небезпечної події				
	затоплення гірничих виробок, виділення та проникнення в них небезпечних і шкідливих субстанцій	втрати державного бюджету від зменшення обсягу надходження рентної плати за користування надрами				
			Додаток 5 до критеріїв	Національна безпека держави (05)	забруднення підземних вод	знецлюдження частини території України
РИЗИКИ настання негативних наслідків від провадження господарської діяльності у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр (геологічне вивчення, в тому числі дослідно-промислова розробка, металевих руд, неметалевих корисних копалин, горючих твердих корисних копалин)						
Цілі державного нагляду (контролю) (код)	Ризик настання негативних наслідків від провадження господарської діяльності		Критерії, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності та визначається періодичність здійснення планових заходів державного нагляду (контролю)	Інші суспільні інтереси (06) Належні умови та стимули до провадження господарської діяльності Публічні фінанси	втрата якості корисних копалин у процесі видобування	знецлюдження частини території України витрати суб'єктів господарювання на ліквідацію наслідків настання небезпечної події
	подія, що містить ризик настання негативних наслідків	негативний наслідок				
Життя та здоров'я людини (01)	забруднення підземних вод внаслідок техногенного впливу (наявність шкідливих домішок і сполук) втрата лікувальних властивостей води (зменшення корисних мінералів)	смерть людини шкода здоров'ю людини	вид користування надрами суб'єктом господарювання вид корисних копалин, щодо яких суб'єктом господарювання проводиться геологічне вивчення, в тому числі дослідно-промислова розробка глибина свердловини (для мінеральних та питних вод) наявність порушень вимог законодавства у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, виявлених під час останньої планової перевірки: для мінеральних та питних вод для промислових, технічних та теплоенергетичних вод, лікувальних грязей, ропи та розсолів			
Навколишнє природне середовище (04)	забруднення підземних вод внаслідок техногенного впливу забруднення інших водоносних горизонтів, зменшення обсягу питної води, забруднення земель відходами, утвореними після очищення підземних вод	екологічна шкода				
Національна безпека держави (05)	забруднення підземних вод внаслідок техногенного впливу втрата лікувальних властивостей підземних мінеральних вод (зменшення обсягу корисних мінералів)	знецлюдження частини території України погіршення показників системи охорони здоров'я			забруднення підземних вод	
Інші суспільні інтереси (06) Публічні фінанси	втрата лікувальних властивостей підземних мінеральних вод (зменшення обсягу корисних мінералів) забруднення підземних вод внаслідок техногенного впливу	втрати державного та місцевих бюджетів від зменшення обсягу надходжень із плати податків витрати державного та місцевих бюджетів на ліквідацію наслідків настання небезпечної події			зсув пожежа техногенний землетрус аварія	
			Додаток 6 до критеріїв	Національна безпека держави (05)	забруднення підземних та поверхневих вод вуглеводнями, хімічними реактивами забруднення земель вуглеводнями, хімічними реактивами аварія	екологічна шкода
РИЗИКИ настання негативних наслідків від провадження господарської діяльності у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр (геологічне вивчення, в тому числі дослідно-промислова розробка, вуглеводнів)						
Цілі державного нагляду (контролю) (код)	Ризик настання негативних наслідків від провадження господарської діяльності		Критерії, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності та визначається періодичність здійснення планових заходів державного нагляду (контролю)	Інші суспільні інтереси (06)	пожежа техногенний землетрус аварія	знецлюдження частини території України витрати суб'єктів господарювання на ліквідацію наслідків настання небезпечної події
	подія, що містить ризик настання негативних наслідків	негативний наслідок				
Життя та здоров'я людини (01)	забруднення підземних та поверхневих вод вуглеводнями, хімічними реактивами забруднення земель вуглеводнями, хімічними реактивами просідання ґрунту над родовищем	смерть людини шкода здоров'ю людини	вид користування надрами суб'єктом господарювання вид корисних копалин, щодо яких суб'єктом господарювання проводиться геологічне вивчення, в тому числі дослідно-промислова розробка глибина свердловини наявність порушень вимог законодавства у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, виявлених під час останньої планової перевірки			
Навколишнє природне середовище (04)	забруднення підземних та поверхневих вод вуглеводнями, хімічними реактивами	екологічна шкода				
Національна безпека держави (05)	забруднення земель вуглеводнями, хімічними реактивами забруднення підземних та поверхневих вод вуглеводнями, хімічними реактивами	знецлюдження частини території України				
Інші суспільні інтереси (06)	пожежа техногенний землетрус аварія	витрати суб'єктів господарювання на ліквідацію наслідків настання небезпечної події				
Належні умови та стимули до провадження господарської діяльності	забруднення земель вуглеводнями, хімічними реактивами	витрати державного та місцевих бюджетів на ліквідацію наслідків настання небезпечної події				
Публічні фінанси	забруднення підземних та поверхневих вод вуглеводнями, хімічними реактивами					

ОРІЄНТИР № 43

			Додаток 9 до критеріїв
ПЕРЕЛІК критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, їх показники та кількість балів за кожним показником (будівництво та експлуатація підземних споруд, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, у тому числі споруд для підземного зберігання нафти, газу та інших речовин і матеріалів, захоронення шкідливих речовин і відходів виробництва, скидання стічних вод)			
Критерії, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності та визначається періодичність здійснення планових заходів державного нагляду (контролю)	Показники критеріїв	Кількість балів	
1. Вид об'єкта обліку, який використовує суб'єкт господарювання	газосховище поле закритої шахти	10 7	
2. Наявність порушень вимог законодавства у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, виявлених під час останньої планової перевірки	порушення особливих умов спеціального дозволу на користування надрами інші порушення відсутність порушень	10 5 0	
			Додаток 10 до критеріїв
ПЕРЕЛІК критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, їх показники та кількість балів за кожним показником (видобування підземних вод, лікувальних грязей, ропи та розсолів)			
Критерії, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності та визначається періодичність здійснення планових заходів державного нагляду (контролю)	Показники критеріїв	Кількість балів	
1. Вид корисних копалин, які видобуваються суб'єктом господарювання	мінеральні води питні води промислові, технічні та теплоенергетичні води, лікувальні грязі, ропи та розсоли Автономна Республіка Крим, Волинська, Житомирська, Івано-Франківська, Кіровоградська, Сумська, Херсонська, Чернівецька, Чернігівська області (мінеральні води) Луганська, Миколаївська, Рівненська, Тернопільська Черкаська, Харківська області (мінеральні води) Дніпропетровська, Закарпатська, Київська, Хмельницька області (мінеральні води) Вінницька, Донецька, Запорізька, Львівська, Одеська, Полтавська області (мінеральні води) Автономна Республіка Крим, Вінницька, Житомирська, Івано-Франківська, Кіровоградська, Миколаївська, Тернопільська, Чернівецька області (питні води) Волинська, Закарпатська, Запорізька, Одеська, Рівненська, Хмельницька, Черкаська області (питні води) Дніпропетровська, Полтавська, Сумська, Херсонська Чернігівська області (питні води) Донецька, Київська, Львівська, Луганська, Харківська області (питні води)	20 15 10 15 10 8 5 10 7 5 3 5 8 15 20	
3. Глибина свердловини (для мінеральних та питних вод)	до 200 метрів включно від 200 до 400 метрів включно від 400 до 600 метрів включно більш як 600 метрів	5 8 15 20	
4. Наявність порушень вимог законодавства у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, виявлених під час останньої планової перевірки: для мінеральних та питних вод	незаконне видобування корисних копалин порушення особливих умов спеціального дозволу на користування надрами перевищення добового дебіту свердловини інші порушення відсутність порушень	20 15 10 5 0 10	
для промислових, технічних та теплоенергетичних вод, лікувальних грязей, ропи та розсолів	незаконне видобування корисних копалин порушення особливих умов спеціального дозволу на користування надрами інші порушення відсутність порушень	10 8 5 0	
Примітка. Якщо до діяльності суб'єкта господарювання може бути застосовано одночасно більш як один показник критерію, застосовується показник з найбільшою кількістю балів.			Додаток 11 до критеріїв
ПЕРЕЛІК критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, їх показники та кількість балів за кожним показником (видобування вуглеводнів)			
Критерії, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності та визначається періодичність здійснення планових заходів державного нагляду (контролю)	Показники критеріїв	Кількість балів	
1. Вид корисних копалин, які видобуваються суб'єктом господарювання	нафта та/або газ природний газ природний, газ сланцевих товщ	15 5	
2. Строк експлуатації родовища суб'єктом господарювання	до п'яти років включно від п'яти до 10 років включно від 10 до 15 років включно більш як 15 років	10 12 16 20	
3. Глибина свердловини, яка експлуатується суб'єктом господарювання	до 2 тис. метрів включно від 2 тис. до 4 тис. метрів включно більш як 4 тис. метрів	10 13 15 20	
4. Наявність порушень вимог законодавства у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, виявлених під час останньої планової перевірки	порушення вимог та показників технологічного проекту (схеми) промислової розробки родовища порушення особливих умов спеціального дозволу на користування надрами перевищення добового дебіту свердловини інші порушення відсутність порушень	15 10 5 0	
Примітка. Якщо до діяльності суб'єкта господарювання може бути застосовано більш як один показник критерію, застосовується показник з найбільшою кількістю балів.			Додаток 12 до критеріїв
ПЕРЕЛІК критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, їх показники та кількість балів за кожним показником (видобування металевих руд, неметалевих корисних копалин, горючих твердих корисних копалин)			
Критерії, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності та визначається періодичність здійснення планових заходів державного нагляду (контролю)	Показники критеріїв	Кількість балів	
1. Вид корисних копалин, які видобуваються суб'єктом господарювання	загальнодержавного значення місцевого значення	15 5	
2. Спосіб розробки суб'єктом господарювання родовища корисних копалин	підземний відкритий гідронамив	20 10 5	
3. Глибина залягання корисних копалин, які видобуваються суб'єктом господарювання	до 20 метрів включно від 20 до 50 метрів включно від 50 до 100 метрів включно більш як 100 метрів	7 11 16 25 20	
4. Наявність порушень вимог законодавства у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, виявлених під час останньої планової перевірки	порушення особливих умов спеціального дозволу на користування надрами незаконне видобування корисних копалин інші порушення відсутність порушень	15 10 10 0	
Примітка. Якщо до діяльності суб'єкта господарювання може бути застосовано більш як один показник критерію, застосовується показник з найбільшою кількістю балів.			Додаток 13 до критеріїв
ПЕРЕЛІК критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, їх показники та кількість балів за кожним показником (геологічне вивчення, в тому числі дослідно-промислова розробка підземних вод, лікувальних грязей, ропи та розсолів)			
Критерії, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності та визначається періодичність здійснення планових заходів державного нагляду (контролю)	Показники критеріїв	Кількість балів	
1. Вид користування надрами суб'єктом господарювання	геологічне вивчення геологічне вивчення, в тому числі дослідно-промислова розробка	5 15	

2. Вид корисних копалин, щодо яких суб'єктом господарювання проводиться геологічне вивчення, в тому числі дослідно-промислова розробка	мінеральні води питні води промислові, технічні та теплоенергетичні води, лікувальні грязі, ропи та розсоли	30 5 1
3. Глибина свердловини (для мінеральних та питних вод)	до 200 метрів включно від 200 до 400 метрів включно від 400 до 600 метрів включно більш як 600 метрів	5 8 15 20
4. Наявність порушень вимог законодавства у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, виявлених під час останньої планової перевірки: для мінеральних та питних вод	незаконне видобування корисних копалин порушення особливих умов спеціального дозволу на користування надрами перевищення добового дебіту свердловини інші порушення відсутність порушень	7 6 5 4 0 5 4 2 0
Примітка. Якщо до діяльності суб'єкта господарювання може бути застосовано більш як один показник критерію, застосовується показник з найбільшою кількістю балів.		
Додаток 14 до критеріїв		
ПЕРЕЛІК критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, їх показники та кількість балів за кожним показником (геологічне вивчення, в тому числі дослідно-промислова розробка, вуглеводнів)		
Критерії, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності та визначається періодичність здійснення планових заходів державного нагляду (контролю)	Показники критеріїв	Кількість балів
1. Вид користування надрами суб'єктом господарювання	геологічне вивчення геологічне вивчення, в тому числі дослідно-промислова розробка	5 15
2. Вид корисних копалин, щодо яких суб'єктом господарювання проводиться геологічне вивчення, в тому числі дослідно-промислова розробка	нафта та/або газ природний газ природний, газ сланцевих товщ	20 15
3. Глибина свердловини	до 2 тис. метрів включно від 2 тис. до 4 тис. метрів включно більш як 4 тис. метрів	10 13 15 20
4. Наявність порушень вимог законодавства у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, виявлених під час останньої планової перевірки	порушення вимог та показників проекту дослідно-промислової розробки родовища (покладу) порушення особливих умов спеціального дозволу на користування надрами перевищення добового дебіту свердловини інші порушення відсутність порушень	15 10 5 0
Примітка. Якщо до діяльності суб'єкта господарювання може бути застосовано більш як один показник критерію, застосовується показник з найбільшою кількістю балів.		
Додаток 15 до критеріїв		
ПЕРЕЛІК критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, їх показники та кількість балів за кожним показником (геологічне вивчення, в тому числі дослідно-промислова розробка, металевих руд, неметалевих корисних копалин, горючих твердих корисних копалин)		
Критерії, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності та визначається періодичність здійснення планових заходів державного нагляду (контролю)	Показники критеріїв	Кількість балів
1. Вид користування надрами суб'єктом господарювання	геологічне вивчення геологічне вивчення, в тому числі дослідно-промислова розробка	5 15
2. Вид корисних копалин, щодо яких суб'єктом господарювання проводиться геологічне вивчення, в тому числі дослідно-промислова розробка	загальнодержавного значення місцевого значення	15 3
3. Глибина залягання корисних копалин, щодо яких проводиться геологічне вивчення, в тому числі дослідно-промислова розробка	до 20 метрів включно від 20 до 50 метрів включно від 50 до 100 метрів включно більш як 100 метрів	7 11 16 20 15
4. Наявність порушень вимог законодавства у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, виявлених під час останньої планової перевірки	порушення особливих умов спеціального дозволу на користування надрами незаконне видобування корисних копалин інші порушення відсутність порушень	10 5 5 0
Примітка. Якщо до діяльності суб'єкта господарювання може бути застосовано більш як один показник критерію, застосовується показник з найбільшою кількістю балів.		
Додаток 16 до критеріїв		
ПЕРЕЛІК критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, їх показники та кількість балів за кожним показником (створення геологічних територій та об'єктів, що мають важливе наукове, культурне, санітарно-оздоровче значення (наукові полігони, геологічні заповідники, заказники, пам'ятки природи, лікувальні, оздоровчі заклади тощо)		
Критерії, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності та визначається періодичність здійснення планових заходів державного нагляду (контролю)	Показники критеріїв	Кількість балів
1. Наявність корисних копалин	наявність відсутність	5 0
2. Вид корисних копалин, на які отримано спеціальний дозвіл на користування надрами	нафта, газ природний інші корисні копалини	35 5
3. Наявність порушень вимог законодавства у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, виявлених під час останньої планової перевірки	порушення особливих умов спеціального дозволу на користування надрами незаконне видобування корисних копалин інші порушення відсутність порушень	10 5 2 0

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА
від 31 жовтня 2018 р. № 914
Київ

Про затвердження критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності у сфері надання електронних довірчих послуг та визначається періодичність проведення планових заходів державного нагляду (контролю) Адміністрацією Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації

Відповідно до частини другої статті 5 Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» Кабінет Міністрів України **постановляє:**
1. Затвердити критерії, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності у сфері надання електронних довірчих послуг та визначається періодичність проведення планових заходів державного нагляду (контролю) Адміністрацією Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації, що додаються.
2. Ця постанова набирає чинності одночасно з набранням чинності Законом України «Про електронні довірчі послуги».

Прем'єр-міністр України В. ГРОЙСМАН

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 31 жовтня 2018 р. № 914

КРИТЕРІЇ, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності у сфері надання електронних довірчих послуг та визначається періодичність проведення планових заходів державного нагляду (контролю) Адміністрацією Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації

1. Критеріями, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності у сфері надання електронних довірчих послуг, є:
кількість сформованих кваліфікованих сертифікатів користувачів електронних довірчих послуг;
кількість електронних довірчих послуг, що надаються суб'єктом, внесеним до Довірчого списку;
рівень довіри до засобів електронної ідентифікації, що застосовується суб'єктом;

